

Decizia nr. 78/2024 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 14 alin. (1) lit. d), ale art. 44 alin. (1) lit. a) și alin. (3), ale art. 57 alin. (4) lit. b) și ale art. 70 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 295/2004 privind regimul armelor și al munițiilor

În vigoare de la 19 martie 2024

Publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 229 din 19 martie 2024. Formă aplicabilă la zi, **31 martie 2024**.

Marian Enache	- președinte
Mihaela Ciocină	- judecător
Cristian Deliorga	- judecător
Dimitrie-Bogdan Licu	- judecător
Laura-Iuliana Scânteii	- judecător
Gheorghe Stan	- judecător
Livia Doina Stanciu	- judecător
Elena-Simina Tănăsescu	- judecător
Varga Attila	- judecător
Mihaela Senia Costinescu	- magistrat-asistent-șef

1. Pe rol se află pronunțarea asupra excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 14 alin. (1) **lit. d)**, ale art. 44 alin. (1) **lit. a)** și **alin. (3)** și ale art. 70 alin. (1) **lit. c)** din Legea nr. 295/2004 privind regimul armelor și al munițiilor, excepție ridicată de Emil Savin în Dosarul nr. 5/89/2021 al Tribunalului Vaslui - Secția civilă, de Sorin Paul Stănescu în Dosarul nr. 1.165/3/2021 al Tribunalului București - Secția a II-a contencios administrativ și fiscal, de Daniel Vasile Văcaru în Dosarul nr. 1.150/95/2021 al Curții de Apel Craiova - Secția contencios administrativ și fiscal, de Lazăr Gheorghe Bărbuț în Dosarul nr. 3.009/30/2021 al Tribunalului Timiș - Secția contencios administrativ și fiscal, de Dorin Eugen Ioan Cupețiu în Dosarul nr. 2.893/97/2021 al Tribunalului Hunedoara - Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și de Ion Vodă în Dosarul nr. 247/103/2022 al Tribunalului Neamț - Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și care formează obiectul dosarelor Curții Constituționale nr. 1.887D/2021, nr. 2.427D/2021, nr. 2.972D/2021, nr. 441D/2022, nr. 974D/2022 și nr. 1.366D/2022.

2. Dezbaterile au avut loc în ședința publică din 12 decembrie 2023, când, având nevoie de timp pentru deliberare, Curtea a amânat pronunțarea asupra cauzei pentru data de 14 decembrie 2023, apoi pentru 23 ianuarie 2024 și, ulterior, pentru data de 14 februarie 2024, când a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

3. Prin Încheierea din 10 mai 2021, pronunțată în Dosarul nr. 5/89/2021, Tribunalul Vaslui - Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 44 alin. (1) lit. a) și alin. (3) raportate la art. 14 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 295/2004 privind regimul armelor și al munițiilor. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de Emil Savin într-o cauză având ca obiect soluționarea unei contestații formulate împotriva dispoziției de suspendare a dreptului de deținere, port și folosire de arme letale emise de

Inspectoratul de Poliție al Județului Vaslui și formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.887D/2021.

4. Prin Încheierea din 25 iunie 2021, pronunțată în Dosarul nr. 1.165/3/2021, Tribunalul București - Secția a II-a contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 14 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 295/2004 și ale art. I pct. 18 lit. d) din Legea nr. 196/2019 pentru modificarea și completarea Legii nr. 295/2004 privind regimul armelor și al munițiilor. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de Sorin Paul Stănescu într-o cauză având ca obiect soluționarea unei contestații formulate împotriva dispoziției de suspendare a dreptului de deținere, port și folosire de arme letale emise de Direcția Generală de Poliție a Municipiului București și formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.427D/2021.

5. Prin Încheierea din 22 septembrie 2021, pronunțată în Dosarul nr. 1.150/95/2021, Curtea de Apel Craiova - Secția contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 14 alin. (1) lit. d) și ale art. 70 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 295/2004. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de Daniel Vasile Văcaru într-o cauză având ca obiect anularea unui act administrativ emis în temeiul dispozițiilor de lege criticate, în speță autorului excepției fiindu-i retras avizul privind dotarea cu armament, reținându-se că acesta are calitatea de inculpat într-un dosar penal, context în care a fost înștiințată Direcția Silvică Gorj asupra obligației de a nu-l mai dota cu armament și muniție până când acesta nu va îndeplini, cumulativ, condițiile reglementate de art. 70 alin. (1) din Legea nr. 295/2004. Excepția formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2972D/2021.

6. Prin Încheierea din 18 ianuarie 2022, pronunțată în Dosarul nr. 3.009/30/2021, Tribunalul Timiș - Secția contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 14 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 295/2004. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de Lazăr Gheorghe Bărbuț într-o cauză având ca obiect soluționarea unei contestații formulate împotriva dispoziției de suspendare a dreptului de deținere, port și folosire de arme letale emise de Inspectoratul de Poliție al Județului Timiș și formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 441D/2022.

7. Prin Încheierea din 14 martie 2022, pronunțată în Dosarul nr. 2.893/97/2021, Tribunalul Hunedoara - Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 14 alin. (1) și ale art. 44 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 295/2004. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de Dorin Eugen Ioan Cupețiu într-o cauză având ca obiect soluționarea unei contestații formulate împotriva dispoziției de suspendare a dreptului de deținere, port și folosire de arme letale emise de Inspectoratul de Poliție al Județului Hunedoara și formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 974D/2022.

8. Prin Încheierea din 18 mai 2022, pronunțată în Dosarul nr. 247/103/2022, Tribunalul Neamț - Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 14 alin. (1) lit. d) cu trimitere la art. 44 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 295/2004. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de Ion Vodă într-o cauză având ca obiect soluționarea unei contestații formulate împotriva dispoziției de suspendare a dreptului de deținere, port și folosire de arme și muniții letale emise de Inspectoratul de Poliție al Județului Neamț și formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.366D/2022.

9. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorii acesteia susțin, în esență, că prin introducerea, drept condiție obligatorie pentru obținerea autorizației de procurare a armelor letale, a cerinței ca persoana solicitantă să nu fie inculpată într-o cauză penală se sancționează persoana inculpată, deși vinovăția acesteia nu a fost stabilită în mod legal. Totodată, această condiție acționează ca o restrângere a dreptului persoanei de a procura o armă letală, în condițiile în care această restrângere nu se impune pentru apărarea securității naționale, a ordinii, a sănătății ori a moralei publice, a drepturilor și a libertăților cetățenilor, desfășurarea instrucției penale, prevenirea consecințelor unei calamități naturale, ale unui dezastru ori ale unui sinistru

deosebit de grav, așa cum prevede art. 53 alin. (1) din Constituție, astfel că o astfel de restrângere nu este proporțională cu situația avută în vedere de legiuitor când a instituit această restrângere.

10. De asemenea, dispozițiile criticate, prin care se statuează suspendarea dreptului de port și folosire a armelor letale în situația în care persoana care deține o astfel de autorizație este inculpată într-o cauză penală pentru fapte săvârșite cu intenție, sunt neconstituționale, deoarece măsura în discuție nu îndeplinește condițiile de calitate a legii - precizie și previzibilitate -, legea lăsând loc aplicării abuzive din partea autorităților statului prin aceea că dispune suspendarea și, corelativ, retragerea permisului de port armă ca urmare a simplei puneri în mișcare a acțiunii penale față de titular, pentru orice faptă săvârșită cu intenție, fără a exista criterii de delimitare în funcție de natura ori gravitatea infracțiunii. Scopul legii nu este acela de a sancționa orice suspiciune care ar decurge din încălcarea oricărei norme de conviețuire socială protejată de o normă penală, fapt ce rezultă din interpretarea art. 14 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 295/2004, conform căruia autorizarea va fi retrasă dacă persoana în cauză a fost condamnată prin hotărâre judecătorească rămasă definitivă la pedeapsa detențiunii pe viață sau pedeapsa închisorii mai mare de un an, cu executare, pentru infracțiuni comise cu intenție. Prin urmare, cu atât mai mult, simpla punere în mișcare a acțiunii penale nu ar trebui să justifice și să permită retragerea permisului de portarmă.

11. Analizând evoluția cadrului legislativ cu privire la măsura suspendării dreptului de portarmă, autorii excepției susțin că prin forma actuală a legii este mărită sfera faptelor penale pentru care inculparea atrage măsura suspendării, de la unele expres menționate, astfel cum era în redactarea anterioară modificării prin Legea nr. 196/2019, la toate faptele penale prevăzute de legea penală română, astfel cum este prevăzut în forma actuală, în vigoare, a legii. Apreciază, în acest sens, că se încalcă principiul proporționalității prevăzut de art. 53 alin. (2) din Constituție, deoarece nu există nicio justificare pentru mărirea sferei faptelor penale pentru care ar exista inculpare de la unele expres menționate (forma legii până în 2019) la toate faptele penale prevăzute de legea penală română (forma actuală a legii).

12. Față de această împrejurare se învederează că faptele penale pentru care există act de inculpare nu au legătură cu activitatea de vânătoare pentru care există dreptul de procurare, deținere și folosire a armei, iar prin aplicarea măsurii suspendării dreptului de a procura, de a deține și de a folosi arme se aduce atingere art. 53 alin. (2) din Constituție, întrucât suspendarea exercitării dreptului de deținere a armelor reprezintă o suprimare și o lezare totală a substanței dreptului pe o anumită perioadă. Se mai susține că dispozițiile de lege criticate încalcă dreptul la muncă, prevăzut de art. 41 din Constituție, deoarece în cazul lucrătorilor în domeniul vânătorii deținerea armei este esențială pentru îndeplinirea obligațiilor de serviciu. Se arată că aceste texte de lege îi permit angajatorului o concediere în condițiile în care lipsește persoana ce a dobândit calitatea de inculpat și față de care nu există o hotărâre de condamnare definitivă de orice posibilitate de a-și exercita drepturile procesuale în contestarea acestei decizii de concediere, probele fiind excluse din punct de vedere juridic, iar soluția demersului juridic fiind una previzibilă, context în care se apreciază că dispozițiile criticate contravin art. 21 alin. (2) din Constituție, potrivit căruia nicio lege nu poate îngradi dreptul de acces la justiție, ceea ce presupune că legiuitorul nu poate exclude nicio categorie de persoane de la exercițiul drepturilor procesuale.

13. Mai mult, autorii apreciază că se încalcă și dreptul de proprietate prevăzut de art. 44 alin. (1) din Constituție, deoarece pierderea dreptului de deținere a armelor determină pierderea calității de vânător, care determină pierderea calității de membru al Asociației Vânătorilor și Pescarilor Sportivi (AVPS), precum și pierderea controlului asupra AVPS, persoană juridică cu patrimoniu propriu.

14. În continuare, autorii excepției susțin și încălcarea dreptului la un proces echitabil, întrucât accesul liber la justiție este formal, în condițiile în care puterea de apreciere a judecătorului investit cu o cale de atac împotriva suspendării/retragerii permisului de portarmă se rezumă doar la constatarea existenței unui dosar penal și a măsurii procesuale de punere în mișcare a acțiunii penale împotriva titularului permisului de portarmă, fără a avea competența de a analiza situația particulară a cauzei sub toate aspectele de drept și de fapt. În acest

context, autorii susțin și încălcarea prezumției de nevinovăție, întrucât, deși măsura criticată nu este calificată în mod expres ca o sancțiune penală, ci una administrativă, măsura suspendării și retragerii automate a permisului de portarmă prezintă toate caracteristicile unei veritabile sancțiuni penale. Astfel, măsura retragerii permisului de portarmă ca urmare a punerii în mișcare a acțiunii penale pentru o presupusă infracțiune comisă cu intenție restrânge exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți, are caracter punitiv și transformă o măsură care ar trebui să aibă un rol de prevenție într-o veritabilă sancțiune, care poate fi privită și în paralel cu pedepsele complementare pe care judecătorul le poate dispune odată cu soluționarea definitivă a cauzei penale, legiuitorul prevăzând la art. 66 lit. h) din Codul penal posibilitatea ca persoanei condamnate să i se interzică dreptul de a deține, de a purta și de a folosi orice categorie de arme. Or, măsura criticată este dispusă de un organ ce nu are nicio prerogativă în dosarul penal în care s-a pus în mișcare acțiunea penală. În contextul criticilor de neconstituționalitate este menționată jurisprudența Curții Constituționale și cea a Curții Europene a Drepturilor Omului cu privire la principiile invocate în susținerea excepției de neconstituționalitate.

15. În fine, se mai susține că este încălcat și dreptul la integritate fizică și psihică, consacrat de art. 22 din Constituție, deoarece în cadrul armelor există și categoria armelor de apărare, iar prin înlăturarea categoriei de persoane prevăzute la art. 14 alin. (1) lit. d) de la deținere și utilizare, persoana se află în imposibilitatea de a se apăra eficient, fiind expusă riscului de pierdere a integrității fizice și psihice.

16. Tribunalul Vaslui - Secția civilă opinează că excepția de neconstituționalitate este întemeiată în raport cu dispozițiile art. 1 alin. (5) din Constituție, întrucât din examinarea prevederilor criticate din Legea nr. 295/2004, precum și a celor cuprinse la art. 14 alin. (1) lit. c) din aceeași lege se poate deduce că intenția legiuitorului la momentul edictării cadrului legal în materie a fost aceea ca retragerea autorizației sau a permisului de portarmă să nu survină automat nici chiar în cazul unei condamnări definitive. Prin urmare, cu atât mai puțin, simpla punere în mișcare a acțiunii penale nu ar putea să justifice și să permită retragerea permisului de portarmă. Ținând cont de scopul urmărit, prin Legea nr. 295/2004 au fost stabilite condiții riguroase ce satisfac interesul public de a asigura siguranța ordinii publice, lipsa oricărui pericol pentru aceste valori fiind necesară și obligatorie pentru emiterea sau păstrarea autorizației, însă, față de situațiile care se pot ivi în practică, nu orice infracțiune reflectă o pericolozitate concretă a autorului acesteia, iar scopul legii nu a fost acela de a sancționa orice suspiciune care ar decurge din încălcarea oricărei norme de conviețuire socială protejată de o normă de incriminare.

17. Tribunalul București - Secția a II-a contencios administrativ și fiscal apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

18. Curtea de Apel Craiova - Secția contencios administrativ și fiscal apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Instanța reține că reglementarea unei condiții speciale de autorizare/avizare într-o materie în care controlul statului asupra portului, deținerii, utilizării armelor letale și neletale este mai pregnant nu poate fi asimilată incompatibilităților sau interdicțiilor generate de o condamnare, astfel că nu este de natură să înfrângă prezumția de nevinovăție. În mod similar, prin instituirea unei condiții negative pentru avizarea portului de armă nu se aduce atingere nici dreptului la apărare, reglementat de art. 24 din Constituție, și nici dreptului la un proces echitabil, prevăzut de art. 21 din Constituție. Nu poate fi reținută nici încălcarea dreptului la muncă, atât timp cât art. 41 alin. (1) din Legea fundamentală nu exclude facultatea alegerii libere a unei profesii, meserii sau ocupații, iar textul constituțional trebuie interpretat în sensul că, atunci când opțiunea este formulată în sensul alegerii unei profesii, meserii sau ocupații, pentru care legea prevede anumite cerințe de studii, calificare, autorizare prealabilă sau avizare de către autorități publice, cel care optează trebuie să își asume aceste condiții, acestea fiind deopotrivă condiții de ocupare, dar și condiții de menținere în profesie, meserie sau ocupație.

19. Tribunalul Timiș - Secția contencios administrativ și fiscal apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Astfel, în ceea ce privește critica referitoare la încălcarea normelor constituționale ale art. 23 alin.

(11) privind prezumția de nevinovăție, instanța reține că dispozițiile de lege nu operează în sensul prestabilirii unei vinovății, ci instituie o măsură administrativă, cu caracter temporar și preventiv, pe deplin justificată în contextul reglementat de legea criticată. Referitor la susținerile autorului excepției privind încălcarea art. 53 din Constituție, instanța reține că din examinarea sistematică a prevederilor Constituției României, respectiv a titlului II, care consacră drepturile, libertățile și îndatoririle fundamentale, reiese faptul că dreptul de a obține permis de armă nu este un drept constituțional. Astfel, în ceea ce privește pretinsa încălcare a normelor constituționale referitoare la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, această critică nu poate fi reținută cât timp nu a fost invocată încălcarea vreunei prevederi constituționale care consacră drepturi sau libertăți fundamentale.

20. Tribunalul Hunedoara - Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, contrar prevederilor art. 29 alin. (4) din Legea nr. 47/1992, nu și-a exprimat opinia asupra excepției de neconstituționalitate.

21. Tribunalul Neamț - Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

22. Potrivit art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

23. În Dosarul nr. 2.427D/2021, Guvernul apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Dispozițiile legale criticate nu încalcă prezumția de nevinovăție, deoarece nu operează în sensul prestabilirii unei vinovății, ci instituie condițiile pe care o persoană trebuie să le îndeplinească pentru a obține autorizația de procurare a armelor letale, acestea fiind pe deplin justificate în contextul reglementat de legea criticată. Măsura legală a fost determinată de rațiuni ce țin de politica penală a statului, drept care nu pot fi reținute criticile formulate prin raportare la art. 23 alin. (11) din Constituție. Invocă Decizia Curții Constituționale nr. 481 din 25 iunie 2020, paragrafele 27 și 28. Totodată, Guvernul apreciază că dispozițiile de lege criticate nu pun în discuție restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți fundamentale și, prin urmare, dispozițiile art. 53 din Constituție nu au incidență în cauză. În ceea ce privește excepția de neconstituționalitate formulată prin raportare la dispozițiile constituționale ale art. 22, ale art. 41 și ale art. 44 alin. (2), Guvernul subliniază că, potrivit art. 10 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, sesizările trebuie făcute în formă scrisă și motivate, or, în speță, autorul excepției nu motivează, în concret, relația de contrarietate existentă între dispozițiile legale criticate și normele constituționale invocate, sub acest aspect excepția invocată fiind inadmisibilă.

24. Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Avocatul Poporului, precum și Guvernul, în celelalte dosare conexe, nu au comunicat punctele lor de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile părții prezente, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

25. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

26. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 14 alin. (1) lit. d), ale art. 44 alin. (1) lit. a) și alin. (3) și ale art. 70 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 295/2004 privind regimul armelor și al munițiilor, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 425 din 10 iunie 2014, cu modificările și completările ulterioare, care au următorul cuprins:

- Art. 14 alin. (1) lit. d) [astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 18 din Legea nr. 196/2019 pentru modificarea și completarea Legii nr. 295/2004 privind regimul armelor și al munițiilor]: "(1) Autorizația de procurare a armelor

letale se acordă persoanelor prevăzute la art. 13 alin. (2)-(5), dacă îndeplinesc, cumulativ, următoarele condiții: [...] d) nu sunt inculpate în cauze penale pentru fapte săvârșite cu intenție;"

- Art. 44 alin. (1) lit. a) și alin. (3):

" (1) Suspendarea dreptului de port și folosire a armelor letale se dispune de către organele competente în următoarele situații:

a) titularul dreptului nu mai îndeplinește condiția prevăzută la art. 14 alin. (1) lit. d);

[...]

(3) Pe perioada suspendării dreptului de port și folosire a armelor, permisul de armă se retrage de către organul de poliție care a dispus măsura, iar armele și întreaga cantitate de muniție deținute se depun, de îndată, la un armurier autorizat în acest sens, cu excepția situației în care acestea se ridică de către organele de poliție.";

- Art. 70 alin. (1) lit. c): "(1) Pot fi dotate, în condițiile prevăzute la art. 69 alin. (4), cu arme letale sau neletale supuse autorizării persoanele care: [...] c) îndeplinesc condițiile prevăzute la art. 14 alin. (1) lit. c)-f), h) și i);".

27. Curtea reține că art. 69 alin. (4), la care fac trimitere dispozițiile de lege criticate, prevede: "(4) Dotarea cu arme a personalului specializat se face în baza ordinelor de serviciu individuale, emise de conducătorul persoanei juridice prevăzute la alin. (1) sau, după caz, al unității subordonate sau aflate în coordonarea acesteia, în care se menționează datele de identificare ale armei, datele de identificare ale deținătorului, sarcinile în executarea cărora deținătorul poate purta și folosi armele, locurile în care deținătorul poate purta și folosi armele, precum și condițiile în care acesta poate face uz de armă."

28. În opinia autorilor excepției de neconstituționalitate, prevederile legale criticate contravin dispozițiilor constituționale cuprinse în art. 1 alin. (5) referitor la securitatea juridică⁰ art. 11 alin. (1) și (2) privind dreptul internațional și dreptul intern, art. 15 alin. (2) cu privire la principiul neretroactivității legii, art. 16 alin. (1) referitor la principiul egalității, art. 20 alin. (1) și (2) referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului, art. 21 alin. (1) și (3) privind accesul liber la justiție și dreptul la un proces echitabil, art. 23 alin. (11) privind prezumția de nevinovăție, art. 24 care consacră dreptul la apărare, art. 41 privind dreptul la muncă, art. 44 alin. (1) privind dreptul de proprietate privată, precum și în art. 53 privind restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți. De asemenea, sunt invocate prevederile referitoare la prezumția de nevinovăție din art. 6 paragraful 2 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, art. 11 paragraful 1 din Declarația universală a drepturilor omului, art. 14 paragraful 2 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice și art. 20 și 48 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, precum și prevederile privind dreptul de proprietate cuprinse în art. 1 din Primul protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

29. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că prevederile Legii nr. 295/2004 stabilesc aspecte referitoare la categoriile de arme și muniții, precum și la condițiile în care deținerea, portul, folosirea și operațiunile cu aceste arme și muniții sunt permise pe teritoriul României, fiind precizate în mod concret condițiile exercitării dreptului de deținere a armelor, autorizarea folosirii armelor care constituie obiectul dreptului de deținere, efectele aplicării măsurilor de suspendare sau anulare a permisului de armă, precum și căile de atac ce pot fi utilizate împotriva acestor măsuri. În speță, dispozițiile art. 14 alin. (1) din Legea nr. 295/2004 reglementează condițiile pe care persoanele prevăzute de lege trebuie să le îndeplinească în mod cumulativ pentru a primi autorizația de procurare a armelor letale, printre acestea regăsindu-se condiția negativă de a nu fi inculpate pentru infracțiuni săvârșite cu intenție. Această condiție a fost avută în vedere, în mod simetric, și pentru cazurile de suspendare a dreptului de deținere, de port și de folosire a armelor letale, fiind prevăzută de dispozițiile art. 44 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 295/2004, în vreme ce alin. (3) al art. 44 din același act normativ stabilește efectele pe care suspendarea dreptului le produce asupra permisului de armă și deținerii muniției.

30. Analizând evoluția în timp a dispozițiilor art. 14 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 295/2004, Curtea reține că legea,

în forma sa inițială, a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 583 din 30 iunie 2004, iar la acel moment reglementarea criticată se regăsea în conținutul art. 15 alin. (1) lit. d), cu următorul cuprins normativ: "Autorizația de procurare a armelor letale se acordă persoanelor prevăzute la art. 14 alin. (2)-(5), dacă îndeplinesc, cumulativ, următoarele condiții: [...] d) nu sunt învinuite sau inculpate în cauze penale pentru fapte săvârșite cu intenție, pentru care legea prevede o pedeapsă al cărei maxim special este mai mare de 1 an;"

31. Ulterior, reglementarea a fost modificată prin art. I pct. 1 din Legea nr. 152/2008 pentru modificarea și completarea Legii nr. 295/2004 privind regimul armelor și al munițiilor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 544 din 18 iulie 2008, și a dobândit următorul conținut normativ: "Autorizația de procurare a armelor letale se acordă persoanelor prevăzute la art. 14 alin. (2)-(5), dacă îndeplinesc, cumulativ, următoarele condiții: [...] d) nu sunt învinuite sau inculpate în cauze penale pentru fapte săvârșite cu intenție, prevăzute în Codul penal, Partea specială, titlurile I-III, titlurile X și XI și la art. 239, 264, 266-272, 279-281, 312 și 317-322, de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 105/2001 privind frontiera de stat a României, aprobată cu modificări prin Legea nr. 243/2002, cu modificările și completările ulterioare, de Legea nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, cu modificările și completările ulterioare, de prezenta lege, precum și pentru orice alte infracțiuni săvârșite cu violență;"

32. În 2011, legiuitorul intervine asupra normei prin dispozițiile art. I pct. 20 din Legea nr. 117/2011 pentru modificarea și completarea Legii nr. 295/2004 privind regimul armelor și al munițiilor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 446 din 27 iunie 2011, în urma republicării legii art. 15 devenind art. 14, cu următorul conținut: "Autorizația de procurare a armelor letale se acordă persoanelor prevăzute la art. 13 alin. (2)-(5), dacă îndeplinesc, cumulativ, următoarele condiții: [...] d) nu sunt învinuite sau inculpate în cauze penale pentru fapte săvârșite cu intenție, potrivit legislației în vigoare;"

33. În același an, prin Legea nr. 288/2011 pentru modificarea art. 14 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 295/2004 privind regimul armelor și al munițiilor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 892 din 16 decembrie 2011, textul de lege a dobândit următorul cuprins normativ: "Autorizația de procurare a armelor letale se acordă persoanelor prevăzute la art. 13 alin. (2)-(5), dacă îndeplinesc, cumulativ, următoarele condiții: [...] d) nu sunt învinuite sau inculpate în cauze penale pentru fapte săvârșite cu intenție, prevăzute de Codul penal, partea specială, titlurile I-III, art. 239, 264, 266-272, 279-281, 317-322, titlurile X și XI, de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 105/2001 privind frontiera de stat a României, aprobată cu modificări prin Legea nr. 243/2002, cu modificările și completările ulterioare, de Legea nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, cu modificările și completările ulterioare, de Legea nr. 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane, cu modificările și completările ulterioare, de Legea vânătorii și a protecției fondului cinegetic nr. 407/2006, cu modificările și completările ulterioare, de Legea nr. 39/2003 privind prevenirea și combaterea criminalității organizate, cu modificările ulterioare, precum și de prezenta lege;"

34. Un an mai târziu, prin art. 151 pct. 1 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 757 din 12 noiembrie 2012, art. 14 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 295/2004 este din nou modificat: "Autorizația de procurare a armelor letale se acordă persoanelor prevăzute la art. 13 alin. (2)-(5), dacă îndeplinesc, cumulativ, următoarele condiții: [...] d) nu sunt inculpate în cauze penale pentru fapte săvârșite cu intenție;"

35. Legea nr. 295/2004 a fost republicată în anul 2014 și, ulterior, prin art. I pct. 3 din Legea nr. 319/2015 pentru modificarea și completarea Legii nr. 295/2004 privind regimul armelor și al munițiilor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 929 din 15 decembrie 2015, art. 14 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 295/2004 a fost modificat și a dobândit următorul cuprins normativ: "Autorizația de procurare a armelor letale se acordă persoanelor prevăzute la art. 13 alin. (2)-(5), dacă îndeplinesc, cumulativ, următoarele condiții: [...] d) nu sunt inculpate în cauze penale pentru fapte săvârșite cu intenție, prevăzute de Codul penal, Partea specială, titlurile

I, II, III, X, XI, XII și art. 269, 280, 281, 283, 285, 286, 287, 342, 346, 348, 369, 371, 375, 381, 383, cu modificările și completările ulterioare, precum și de Legea nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, republicată, cu modificările și completările ulterioare;"

36. În prezent, ca urmare a modificării Legii nr. 295/2004 prin art. I pct. 18 din Legea nr. 196/2019 pentru modificarea și completarea Legii nr. 295/2004 privind regimul armelor și al munițiilor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 880 din 1 noiembrie 2019, forma în vigoare a reglementării criticate este următoarea: "Autorizația de procurare a armelor letale se acordă persoanelor prevăzute la art. 13 alin. (2)-(5), dacă îndeplinesc, cumulativ, următoarele condiții: [...] d) nu sunt inculpate în cauze penale pentru fapte săvârșite cu intenție;". Legea nr. 196/2019 a format obiectul controlului de constituționalitate a priori, prin Decizia nr. 507 din 18 septembrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 864 din 25 octombrie 2019, Curtea Constituțională constatând constituționalitatea ei.

37. În concluzie, din prezentarea evoluției în timp a normei criticate rezultă că, în decursul a 15 ani de existență a Legii nr. 295/2004, dispoziția referitoare la condiția negativă în sarcina persoanei supuse autorizării pentru procurare și deținere de armă de a nu fi inculpată într-o cauză penală a avut 7 redactări diferite, modificările vizând 2 forme relativ asemănătoare, care s-au succedat alternativ.

38. Curtea reține că o primă critică de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 14 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 295/2004, în raport cu art. 1 alin. (5) din Constituție, are în vedere modul defectuos în care legiuitorul și-a exercitat competența de legiferare, prin încălcarea cerințelor referitoare la previzibilitatea pe care trebuie să o aibă un act normativ. Noțiunea de previzibilitate a legii poate fi analizată (i) atât sub aspectul modului în care destinatarul normei receptează conținutul normativ adoptat de legiuitor, al capacității acestuia de a înțelege norma în scopul de a-și adecva comportamentul, de a se conforma prescripției legale, (ii) cât și sub aspectul coerenței și stabilității dispozițiilor legale edictate.

39. Din prima perspectivă, previzibilitatea legii impune legiuitorului ca normele pe care le edictează să fie clare, ușor de înțeles, fără un conținut echivoc, precise, în corelare cu întregul ansamblu normativ. Referitor la cerințele de claritate, precizie și previzibilitate ale legii, Curtea Constituțională a statuat în jurisprudența sa, de exemplu, prin Decizia nr. 732 din 16 decembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 27 ianuarie 2015, paragraful 28, că trăsătura esențială a statului de drept o constituie supremația Constituției și obligativitatea respectării legii (a se vedea, în acest sens, și Decizia Curții Constituționale nr. 232 din 5 iulie 2001, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 727 din 15 noiembrie 2001, Decizia Curții Constituționale nr. 234 din 5 iulie 2001, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 558 din 7 septembrie 2001, sau Decizia Curții Constituționale nr. 53 din 25 ianuarie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 90 din 3 februarie 2011) și că "statul de drept asigură supremația Constituției, corelarea tuturor legilor și tuturor actelor normative cu aceasta" (Decizia Curții Constituționale nr. 22 din 27 ianuarie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 233 din 17 martie 2004), ceea ce înseamnă că aceasta "implică, prioritar, respectarea legii, iar statul democratic este prin excelență un stat în care se manifestă domnia legii" (Decizia Curții Constituționale nr. 13 din 9 februarie 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 178 din 26 aprilie 1999). În acest sens, prin Decizia Curții Constituționale nr. 1 din 10 ianuarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 123 din 19 februarie 2014, paragraful 225, Curtea Constituțională a reținut că una dintre cerințele principiului respectării legilor vizează calitatea actelor normative și că, de principiu, orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de clar și precis pentru a putea fi aplicat. Astfel, formularea cu o precizie suficientă a actului normativ permite persoanelor interesate - care pot apela, la nevoie, la sfatul unui specialist - să prevadă într-o măsură rezonabilă, în circumstanțele speței, consecințele care pot rezulta dintr-un act determinat (a se vedea, în acest sens, Decizia Curții Constituționale nr. 903 din 6 iulie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 584 din 17

august 2010, Decizia Curții Constituționale nr. 743 din 2 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 579 din 16 august 2011, Decizia Curții Constituționale nr. 1 din 11 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 53 din 23 ianuarie 2012, sau Decizia Curții Constituționale nr. 447 din 29 octombrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 674 din 1 noiembrie 2013). Așa fiind, prima dintre condițiile ce asigură aplicabilitatea fluentă și rațional eficientă a dreptului o constituie suficiența sa definire, care vizează asigurarea rigorii atât în planul conceptualizării dreptului, a noțiunilor juridice, cât și în planul redactării actelor normative.

40. Din cea de-a doua perspectivă, cu privire la aceleași cerințe de calitate a legii, garanție a principiului legalității, Curtea menționează că în jurisprudența sa a statuat că în măsura în care o reglementare legală nu respectă normele de tehnică legislativă, determinând apariția unor "situații de incoerență și instabilitate, contrare principiului securității raporturilor juridice în componenta sa referitoare la claritatea și previzibilitatea legii", acea lege este contrară prevederilor art. 1 alin. (5) din Constituție (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 26 din 18 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 116 din 15 februarie 2012, sau Decizia nr. 710 din 29 noiembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1014 din 16 decembrie 2016, paragraful 30).

41. Instanța de contencios constituțional a statuat cu privire la principiul stabilității și securității raporturilor juridice, prin Decizia nr. 404 din 10 aprilie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 347 din 6 mai 2008, că, deși nu este în mod expres consacrat de Constituția României, acest principiu se deduce atât din prevederile art. 1 alin. (3), potrivit cărora România este stat de drept, democratic și social, cât și din preambulul Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, astfel cum a fost interpretat de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa. Referitor la același principiu, instanța de la Strasbourg a reținut că "unul dintre elementele fundamentale ale supremației dreptului este principiul securității raporturilor juridice" (a se vedea Hotărârea din 6 iunie 2005, pronunțată în Cauza Androne împotriva României, paragraful 44, sau Hotărârea din 7 octombrie 2009, pronunțată în Cauza Stanca Popescu împotriva României, paragraful 99). Totodată, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că, "odată ce statul adoptă o soluție, aceasta trebuie să fie pusă în aplicare cu claritate și coerență rezonabilă pentru a evita pe cât este posibil insecuritatea juridică și incertitudinea pentru subiectele de drept vizate de către măsurile de aplicare a acestei soluții" (în acest sens sunt Hotărârea din 1 decembrie 2005, pronunțată în Cauza Păduraru împotriva României, paragraful 92, și Hotărârea din 6 decembrie 2007, pronunțată în Cauza Beian împotriva României, paragraful 33).

42. Raportând aceste considerente de principiu la speța dedusă judecății, Curtea reține că legiuitorul nu și-a îndeplinit obligația prevăzută de art. 1 alin. (5) din Constituție de a asigura un cadru normativ previzibil din perspectiva coerenței și stabilității dispozițiilor legale edictate, adoptând soluții legislative succesive diferite într-o perioadă relativ scurtă, cu consecința generării unei insecurități juridice și a incertitudinii subiectelor de drept vizate prin măsurile de aplicare a acestor soluții sub aspectul conduitei de urmat.

43. În continuare, Curtea observă că în prezent legea stabilește, printre condițiile de autorizare a unei persoane de a procura arme letale, condiția ca persoana să nu fie inculpată în cauze penale pentru fapte săvârșite cu intenție. Condiția face trimitere astfel generic la fapte săvârșite cu intenție, fără a stabili o anumită sferă a infracțiunilor pentru a căror săvârșire persoana inculpată nu poate dobândi autorizația de procurare a armelor letale [art. 14 alin. (2) lit. d)] sau, în cazul în care fusese în prealabil autorizată, i se suspendă acest drept [art. 44 alin. (1) lit. a)]. De asemenea, potrivit art. 18 din lege, dreptul de procurare a armelor se pierde, iar autorizația de procurare a armelor se retrage de către organul care a eliberat-o dacă titularul nu mai îndeplinește condiția prevăzută la art. 14 alin. (1) lit. d). Cu alte cuvinte, atunci când persoana este inculpată pentru o faptă săvârșită cu intenție, indiferent de natura infracțiunii sau de gravitatea sa, în mod implicit nu mai poate dobândi, i se suspendă sau pierde dreptul de a procura și de a deține arme. Suspendarea dreptului de

port și folosire a armelor se dispune pentru întreaga perioadă în care persoana este inculpată, permisul de armă se retrage de către organul de poliție care a dispus măsura, iar armele și întreaga cantitate de muniție deținute se depun, de îndată, la un armurier autorizat sau se ridică de către organele de poliție. Așadar, legea prevede în materia administrativă a autorizării procurării armelor, ca efect al declanșării unei proceduri penale, de la momentul punerii în mișcare a acțiunii penale până la data încetării procesului penal, o sancțiune administrativă, aplicabilă ope legis de către organul de poliție. În lumina dispozițiilor legale, întrucât legea prezumă persoana inculpată ca fiind factor de risc, apt să genereze consecințe negative prin uzul de arme, autoritatea administrativă nu are posibilitatea de a analiza particularitățile fiecărui caz astfel încât soluția dispusă să corespundă scopului legii, acela de asigurare a securității fizice a persoanelor și de protejare a interesului social. Norma instituie astfel o garanție absolută, de natură să confere o autoritate morală de necontestat persoanelor autorizate să procure arme, inculparea lor în orice cauză penală pentru fapte săvârșite cu intenție generând automat prezumția de risc pentru securitatea fizică a persoanelor aflate în preajma inculpatului. În baza legii, indiferent de natura fetei săvârșite, de gravitatea și pericolul ei social, de conduita inculpatului, acesta este prezumat drept un pericol public de securitate și este sancționat cu pierderea dreptului de a procura și de a deține arme.

44. Având în vedere nivelul deosebit de ridicat de risc pentru viață implicat de orice utilizare necorespunzătoare a armelor de foc, este esențial ca statul să instituie și să aplice cu rigurozitate un sistem de garanții adecvate și eficiente menite să contracareze și să prevină orice utilizare necorespunzătoare și periculoasă a unor astfel de arme (a se vedea Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 17 septembrie 2020, pronunțată în Cauza Kotilainen și alții împotriva Finlandei, paragraful 88). Statul are un interes legitim de a proteja siguranța publică monitorizând persoanele care pot avea dreptul de a deține arme de foc. În acest sens, se ține seama atât de natura periculoasă a armelor de foc, cât și de riscul producerii de accidente grave sau de abuz, aspecte cu privire la care statul are responsabilitatea de a proteja publicul larg (Decizia Curții Europene a Drepturilor Omului din 22 martie 2016, pronunțată în Cauza Jan Palmen împotriva Suediei, paragraful 26). Rezultă că legiuitorul are obligația pozitivă de a adopta un cadru legislativ care să asigure controlul etatic al procurării, portului, folosirii și operațiunile cu armele de foc. Prin urmare, regimul juridic al armelor de foc este caracterizat printr-un set de măsuri restrictive, care se constituie în garanții pentru protejarea dreptului la viață. Ca atare, în structurarea acestui regim juridic, legiuitorul are o largă marjă de apreciere, însă nu absolută.

45. Procurarea, portul, folosirea și operarea armelor de foc sunt în legătură directă cu diferite valori și drepturi fundamentale reglementate în Constituție, sens în care se rețin libera dezvoltare a personalității umane (sub forma libertății de acțiune a persoanei, a se vedea Decizia nr. 464 din 18 iulie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 646 din 5 august 2019, paragraful 45, aici înțelegându-se atât activitățile recreative, cât și cele sportive), dreptul la viață și la integritate fizică (autoapărarea), dreptul la un mediu echilibrat ecologic (pentru menținerea, prin vânătoare, a unui ecosistem echilibrat), dreptul la muncă (în privința persoanelor care exercită activități de protecție și pază ce implică folosirea armelor de foc), dreptul de proprietate privată (asupra armelor de foc) sau libertatea economică (comercializarea armelor de foc). Este vorba, așadar, despre o serie de drepturi și libertăți fundamentale incidente în cauză, a căror exercitare își găsește expresia în art. 1 alin. (5) din Constituție cu referire la securitatea juridică a persoanei, concept care se definește ca un complex de garanții de natură sau cu valențe constituționale inerente statului de drept, în considerarea cărora legiuitorul are obligația constituțională de a asigura atât o stabilitate firească dreptului, cât și valorificarea în condiții optime a drepturilor și libertăților fundamentale a se vedea Decizia nr. 454 din 4 iulie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 836 din 1 octombrie 2018, paragraful 68).

46. Curtea reține că, în jurisprudența sa, securitatea juridică are o semnificație bivalentă care își găsește o aplicare corespunzătoare în datele cauzei analizate. Pe de o parte, este evidentă instabilitatea normelor juridice în domeniul procurării portului, folosirii și operării armelor de foc, reglementările alternând în perioade scurte de

timp, iar, pe de altă parte, conținutul reglementării în vigoare deschide problema evaluării valorificării în condiții optime a drepturilor și libertăților fundamentale aflate în legătură directă cu regimul armelor de foc. Această a doua latură a securității juridice înglobează ideea protecției și asigurării caracterului intact al drepturilor și libertăților fundamentale în cadrul sistemului de drept național, ceea ce presupune excluderea incertitudinii juridice, a excesului de putere, a arbitrariului și a subiectivismului autorităților care exercită puterea de stat. Securitatea juridică se prezintă ca o garanție a drepturilor și libertăților fundamentale, fiind atât un standard distinct de constituționalitate, cât și unul asociat drepturilor și libertăților fundamentale vizate.

47. Regimul restrictiv reglementat în privința armelor de foc aduce în discuție concepția legiuitorului asupra conținutului drepturilor și libertăților fundamentale. Pornind de la existența unei marje extinse de apreciere a legiuitorului în structurarea acestor restricții, sarcina instanței constituționale este de a verifica dacă acestea sunt suficient de rezonabile și raționale pentru a justifica o viziune mai restrânsă sau extinsă, din acest punct de vedere, asupra elementelor esențiale sau definitorii din structura drepturilor și libertăților fundamentale. Astfel, în funcție de intensitatea regimului restrictiv, aceste elemente devin mai vizibile sau latente, dominante sau recesive, fără a-și pierde, însă, identitatea axiomatică, iar o asemenea valorizare și revalorizare continuă a acestora, determinată de împrejurări obiective, nu face altceva decât să demonstreze că intervențiile legislative realizate trebuie să respecte o justă măsură pentru a nu afecta echilibrul în care se află drepturile și libertățile fundamentale, precum și elementele componente ale acestora. În consecință, se impune concluzia potrivit căreia securitatea juridică este un concept dinamic și evolutiv, care nu are rolul de a aglutina diversele drepturi/libertăți fundamentale, ci de a impune un reper de stabilitate și raționalitate în opera de legiferare care, în mod principal, vizează direct sau indirect drepturi și libertăți fundamentale, sens în care pentru a evalua caracterul optim al valorificării acestora de către legiuitor este necesar a se recurge la principiul proporționalității, subsumată conceptului est modus in rebus.

48. Orice intervenție asupra drepturilor și libertăților fundamentale poate fi analizată distinct, pe fiecare drept/libertate individuală, sau global, prin mijlocirea art. 1 alin. (5) din Constituție, atunci când aspectele în cauză vizează un complex omogen sau eterogen de drepturi și libertăți fundamentale incidente, și trebuie să respecte exigențele principiului proporționalității. Prin urmare, Curtea, având în vedere particularitățile cazului analizat în care reglementarea legală criticată se află într-o conexiune implicită cu drepturile și libertățile fundamentale menționate la paragraful 45 din prezenta decizie, va examina proporționalitatea regimului restrictiv al armelor de foc din perspectiva art. 1 alin. (5) din Constituție pentru a evalua dacă persoanele supuse acestui regim își pot valorifica în condiții optime drepturile și libertățile fundamentale antereferte.

49. Raportat la cele mai sus menționate, Curtea constată că legiuitorul are competența atât de a reglementa condițiile pentru exercitarea unui drept, cât și de a stabili cazurile de încetare a acestuia. Așa fiind, Curtea urmează să analizeze în ce măsură dispozițiile legale criticate, care nu circumstanțiază infracțiunile intenționate pentru a căror săvârșire persoana inculpată pierde dreptul de procurare și deținere a armelor letale, respectiv aspecte esențiale care țin de natura sau de gravitatea infracțiunilor cercetate, respectă principiul proporționalității.

50. Pornind de la aceste premise și având în vedere natura criticilor de neconstituționalitate, precum și conținutul normativ al textului legal supus controlului de constituționalitate, Curtea urmează să stabilească dacă limitele impuse de legiuitor dreptului persoanei de a procura și de a deține arme prin condiționarea persoanei de a nu fi inculpată în cauze penale pentru fapte săvârșite cu intenție reprezintă o limitare rezonabilă care să nu fie disproporționată în raport cu scopul urmărit de legiuitor. Curtea Constituțională va avea în vedere testul de proporționalitate structurat, potrivit căruia limitarea drepturilor persoanei trebuie să fie condiționată de îndeplinirea anumitor cerințe (a se vedea și Decizia nr. 266 din 21 mai 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 443 din 19 iulie 2013).

51. Conform principiului proporționalității, orice măsură luată trebuie să fie adecvată - capabilă în mod obiectiv

să ducă la îndeplinirea scopului, necesară - indispensabilă pentru îndeplinirea scopului și proporțională - justul echilibru între interesele concurente pentru a fi corespunzătoare scopului urmărit.

52. În vederea realizării testului de proporționalitate dezvoltat în jurisprudența sa, Curtea trebuie, mai întâi, să stabilească scopul urmărit de legiuitor prin măsura criticată și dacă acesta este unul legitim, întrucât testul de proporționalitate se va putea raporta doar la un scop legitim. Astfel, Curtea constată că prin norma legală edictată legiuitorul a urmărit asigurarea securității fizice a persoanelor cu care intră în contact inculpatul dintr-o cauză penală, deci protejarea intereselor publice privind apărarea ordinii publice și a drepturilor și a libertăților cetățenilor, scop a cărui legitimitate nu poate fi contestată.

53. Cu privire la capacitatea măsurii edictate de a conduce la îndeplinirea scopului menționat, Curtea constată că reglementarea printre condițiile care trebuie întrunite cumulativ pentru ca o persoană să fie autorizată să procure arme letale sau neletale a interdicției de a fi inculpată în cauze penale pentru fapte săvârșite cu intenție reprezentă, in abstracto, o măsură adecvată pentru satisfacerea interesului general de a pune sub un control riguros achiziționarea și deținerea armelor letale și neletale și a munițiilor.

54. Cât privește caracterul necesar, Curtea reamintește că, "într-o societate democratică, regula este cea a exercitării neîngrădite a drepturilor și libertăților fundamentale, restrângerea fiind prevăzută ca excepție, dacă nu există o altă soluție pentru a salvagarda valori ale statului care sunt puse în pericol" (Decizia nr. 1.414 din 4 noiembrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 796 din 23 noiembrie 2009). Curtea reține că pentru realizarea scopului mai sus arătat legiuitorul a procedat la adoptarea unei măsuri drastice, de natură să preîntâmpine consecințe grave sub aspectul valorilor sociale protejate. Înlăturarea dreptului de procurare și deținere a armelor letale sau neletale este, în mod necesar, unica măsură aflată la dispoziția legiuitorului pentru a preveni riscul utilizării armelor letale sau neletale în alte scopuri decât cele prevăzute de Legea nr. 295/2004. În acest sens, Curtea apreciază că legiuitorul nu avea posibilitatea reglementării altor măsuri, tocmai datorită caracterului specific al materiei reglementate.

55. Curtea constată însă că măsura reglementată nu apare ca fiind proporțională cu scopul legitim urmărit, din perspectiva relației existente între situația premisă - săvârșirea oricărei fapte penale cu intenție, și consecința stabilită de lege - pierderea dreptului la procurarea și deținerea unei arme. Curtea reține că nu există o individualizare legală a sancțiunii, ca operațiune de personalizare prin care pedeapsa este adaptată la nevoile de apărare a valorilor sociale. În baza legii, indiferent de natura faptei săvârșite, de gravitatea și pericolul ei social, de conduita inculpatului, acesta este prezumat drept un pericol public pentru securitatea persoanelor din preajma lui.

56. Or, Curtea reține că aplicarea sancțiunilor administrative, în cazul de față sancționarea propriu-zisă a subiectului de drept pentru presupusa nesocotire a normelor de drept penal (până la data încetării procesului penal, operează prezumția de nevinovăție), trebuie să se realizeze cu respectarea unor principii, similare sancțiunilor de drept contravențional, respectiv principiul legalității și principiul proporționalității.

57. În acest context, Curtea observă că, dat fiind caracterul eminent preventiv al măsurii prevăzute de art. 14 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 295/2004 (fapta pentru care inculpatul este cercetat penal nu a fost încă dovedită ca fiind comisă), în situația în care aceasta este aplicată automat, pentru orice faptă comisă cu intenție pentru care este acuzată persoana, apare cu evidență caracterul său excesiv, care depășește atât scopul reglementării (apărarea ordinii publice și a drepturilor și libertăților cetățenilor), cât și scopul aplicării sancțiunii (înlăturarea stării de pericol produse și preîntâmpinarea săvârșirii unor fapte antisociale prin mijlocirea armelor/munițiilor deținute). Lipsa unor criterii prevăzute expres de lege care să limiteze incidența sancțiunii administrative la acele situații care impun neacordarea/retragerea autorizației de portarmă având în vedere natura, gravitatea și pericolul social al faptei (de exemplu, infracțiuni comise contra persoanei, infracțiuni contra securității naționale, infracțiuni ce țin de fenomenul crimei organizate) permite aplicarea sancțiunii față de o persoană care, deși este cercetată pentru comiterea unei fapte penale cu intenție (de exemplu, o infracțiune de

fals, de serviciu sau contra siguranței circulației pe drumurile publice), nu se află în situația de a crea o suspiciune cu privire la integritatea sa psihică sau cu privire la pericolozitatea sa. Cu alte cuvinte, punerea în mișcare a acțiunii penale nu poate justifica măsura administrativă a neacordării/retragerii autorizației de portarmă decât în cazurile în care există suspiciuni cu privire la pericolul pe care făptuitorul îl prezintă pentru societate date fiind natura, gravitatea și pericolul social al faptei pentru care este cercetat, doar într-o atare ipoteză putându-se realiza scopul restrângerii exercițiului dreptului de portarmă, și anume prevenirea unor consecințe deosebit de grave generate de folosirea armei. În acest context, Curtea amintește dispozițiile art. 6 alin. (1) din Directiva (UE) 2021/555 din 24 martie 2021 a Parlamentului European și a Consiliului privind controlul achiziționării și deținerii de arme, potrivit căroră "statele membre permit achiziționarea și deținerea de arme de foc numai de către persoanele care au un motiv întemeiat și care: [...] b) nu sunt susceptibile de a reprezenta un pericol pentru propria persoană sau pentru alții, pentru ordinea publică sau siguranța publică; se consideră că existența unei condamnări pentru săvârșirea cu intenție și cu violență a unei infracțiuni indică un astfel de pericol".

58. Curtea reține că neacordarea/retragerea autorizației de portarmă atunci când există temeiuri pentru a aprecia că activitatea ilicită a persoanei ar periclita securitatea persoanelor din preajma sa trebuie să se supună unor condiții care să asigure că această măsură nu are un caracter arbitrar. Altfel spus, Curtea consideră că, în măsura în care legea prevede sancțiunea administrativă a neacordării/retragerii autorizației de portarmă în vederea asigurării securității fizice a persoanelor cu care intră în contact inculpatul, o astfel de măsură trebuie însoțită de garanția unei decizii obiective și temeinic fundamentate din partea legiuitorului. Or, necircumstanțierea expresă a infracțiunilor a căror săvârșire este de natură să atragă sancțiunea administrativă lasă loc arbitrarului, făcând posibilă aplicarea nediferențiată a sancțiunii.

59. Mai mult, analizând comparativ dispozițiile art. 14 alin. (1) lit. d) cu dispozițiile art. 14 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 295/2004, care prevăd condiția ca persoanele supuse autorizării "să nu fi fost condamnate, prin hotărâre judecătorească rămasă definitivă, la pedeapsa detențiunii pe viață sau pedeapsa închisorii mai mare de un an, cu executare, pentru infracțiuni comise cu intenție", Curtea reține că în vreme ce în ipoteza condamnării, deci a stabilirii cu caracter definitiv a vinovăției făptuitorului, legea prevede interdicția doar dacă pedeapsa pronunțată este închisoarea mai mare de un an, cu executare, sau detențiunea pe viață, în ipoteza inculpării, când prezumția de nevinovăție este pe deplin operabilă, legiuitorul este foarte vag, stabilind interdicția cu privire la orice infracțiune săvârșită cu intenție, care, la finalul procesului penal, în caz de condamnare, poate conduce și la pedeapsa amenzii, la pedeapsa cu închisoarea sub un an, cu executare, sau la pedeapsa cu închisoarea peste un an, cu suspendare. Or, această analiză comparativă demonstrează lipsa de proporționalitate și caracterul nerezonabil al măsurii impuse de legiuitor cu privire la persoanele inculpate față de persoanele condamnate, măsura prevăzută de art. 14 alin. (1) lit. d), care are un scop preventiv, fiind mai constrângătoare decât măsura prevăzută de art. 14 alin. (1) lit. c), care are atât scop preventiv, cât mai ales punitiv.

60. În continuare, Curtea reține că obiectivele care privesc interesul general al statului de a asigura apărarea ordinii publice și a drepturilor și libertăților cetățenilor trebuie să se afle în echilibru cu interesul particularilor de a beneficia de un drept prevăzut de lege. "Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe. [...] Departe de a constitui o negare a dreptului în sine, asemenea exigențe dau expresie ordinii de drept, absolutizarea exercițiului unui anume drept având consecință fie negarea, fie amputarea drepturilor sau intereselor legitime ale altor persoane, căroră statul este ținut să le acorde ocrotire, în egală măsură, în deplină concordanță cu dispozițiile art. 53 din Constituție" (Decizia nr. 61 din 17 februarie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 213 din 11 martie 2004). Așa fiind, legiuitorului îi revenea obligația constituțională de a identifica punctul de echilibru optim dintre cele două interese concurente, pentru ca acestea, împreună și fiecare în parte, să se

realizeze (a se vedea, ad similibus, Decizia nr. 731 din 6 noiembrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 59 din 29 ianuarie 2020, paragraful 66). Curtea constată că legiuitorul nu a prevăzut în mod expres și limitativ care sunt acele infracțiuni intenționate pentru a căror săvârșire este aplicabilă sancțiunea administrativă, astfel că măsura adoptată rupe justul echilibru dintre aceste interese concurente.

61. Pentru motivele expuse, Curtea constată că, în urma efectuării testului de proporționalitate vizând măsura restrângerii exercițiului dreptului de portarmă, ca efect al punerii în mișcare a acțiunii penale împotriva oricărei persoane acuzate că a săvârșit o infracțiune cu intenție, nu întrunește condiția caracterului proporțional, măsura fiind excesivă în raport cu obiectivul ce trebuie atins, astfel că dispozițiile art. 14 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 295/2004 sunt neconstituționale prin raportare la art. 1 alin. (5) coroborat cu art. 53 alin. (2) din Constituție sub aspectul încălcării exigenței de proporționalitate în privința restrângerii operate.

62. În concluzie, Curtea constată că legiuitorul are obligația, pe de o parte, de a reglementa un text de lege cu un conținut normativ care să-i asigure efectivitate, proporționalitate și caracter disuasiv, în acord cu prevederile art. 53 alin. (2) din Constituție, și, pe de altă parte, de a stabili un cadru legislativ stabil și coerent cu privire la condițiile concrete în care intervine autorizarea/suspendarea dreptului de port și folosire a armelor letale, ca urmare a incidenței condiției negative prevăzute de art. 14 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 295/2004, republicată, în acord cu prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție.

63. Având în vedere neconstituționalitatea constatată, Curtea nu va mai analiza dispozițiile constituționale invocate în mod distinct în susținerea excepției de neconstituționalitate.

64. În ceea ce privește prevederile art. 44 alin. (1) lit. a) și ale art. 70 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 295/2004, Curtea observă că acestea reprezintă norme de trimitere la cele ale art. 14 alin. (1) lit. d) din același act normativ. În condițiile admiterii excepției de neconstituționalitate a acestora din urmă, criticile astfel formulate rămân fără obiect.

65. De asemenea, în ceea ce privește excepția de neconstituționalitate având ca obiect dispozițiile art. 44 alin. (3) din Legea nr. 295/2004, care prevăd efectele pe care le produce suspendarea dreptului de port și folosire a armelor, respectiv retragerea permisului de armă și depunerea armelor și a muniției deținute la un armurier autorizat pe perioada suspendării dreptului, Curtea reține că nemulțumirea autorilor este grefată pe aceleași critici de neconstituționalitate care au vizat dispozițiile art. 14 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 295/2004. Or, în condițiile în care Curtea admite excepția cu un atare obiect, critica de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 44 alin. (3) din Legea nr. 295/2004 rămâne fără obiect.

66. În fine, Curtea reține incidența prevederilor art. 31 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, potrivit căroră "În caz de admitere a excepției, Curtea se va pronunța și asupra constituționalității altor prevederi din actul atacat, de care, în mod necesar și evident, nu pot fi dissociate prevederile menționate în sesizare", întrucât în cauză dispozițiile art. 14 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 295/2004 nu pot fi dissociate de cele ale art. 57 alin. (4) lit. b) din aceeași lege. Curtea urmează să extindă controlul de constituționalitate și asupra acestor prevederi, care au următorul conținut: "(4) Autorizația de procurare a armelor neletale prevăzute în categoria C din anexă se acordă persoanelor prevăzute la alin. (1), dacă îndeplinesc, cumulativ, următoarele condiții: [...] b) nu sunt inculcate în cauze penale pentru fapte săvârșite cu intenție;". Curtea reține că aceste prevederi, care reglementează aceeași condiție negativă, dar cu privire la acordarea autorizației de procurare și folosire a armelor neletale, încalcă aceleași dispoziții din Constituție, respectiv art. 1 alin. (5) coroborat cu art. 53 alin. (2), astfel că se impune constatarea neconstituționalității lor.

67. Pentru toate aceste motive, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1-3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi în ceea ce privește soluția referitoare la dispozițiile art. 14 alin. (1) lit. d) și ale art. 57 alin. (4) lit. b) din Legea nr. 295/2004 și cu unanimitate de voturi în ceea ce privește soluția referitoare la dispozițiile art. 44 alin. (1) lit. a) și alin. (3) și ale

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de Emil Savin în Dosarul nr. 5/89/2021 al Tribunalului Vaslui - Secția civilă, de Sorin Paul Stănescu în Dosarul nr. 1.165/3/2021 al Tribunalului București - Secția a II-a contencios administrativ și fiscal, de Daniel Vasile Văcaru în Dosarul nr. 1.150/95/2021 al Curții de Apel Craiova - Secția contencios administrativ și fiscal, de Lazăr Gheorghe Bărbuț în Dosarul nr. 3.009/30/2021 al Tribunalului Timiș - Secția contencios administrativ și fiscal, de Dorin Eugen Ioan Cupețiu în Dosarul nr. 2.893/97/2021 al Tribunalului Hunedoara - Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și de Ion Vodă în Dosarul nr. 247/103/2022 al Tribunalului Neamț - Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și constată că dispozițiile art. 14 alin. (1) lit. d) și ale art. 57 alin. (4) lit. b) din Legea nr. 295/2004 privind regimul armelor și al munițiilor sunt neconstituționale.

2. Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de aceiași autori în aceleași dosare ale aceluiași instanțe și constată că dispozițiile art. 44 alin. (1) lit. a) și alin. (3) și ale art. 70 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 295/2004 privind regimul armelor și al munițiilor sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului, Tribunalului Vaslui - Secția civilă, Tribunalului București - Secția a II-a contencios administrativ și fiscal, Curții de Apel Craiova - Secția contencios administrativ și fiscal, Tribunalului Timiș - Secția contencios administrativ și fiscal, Tribunalului Hunedoara - Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și Tribunalului Neamț - Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 14 februarie 2024.

PREȘEDINTELE CURȚII
CONSTITUȚIONALE
MARIAN ENACHE

Magistrat-asistent-șef,
Mihaela Senia Costinescu